

Nybro kommun
kommun@nybro.se

Rektorn vid Paradisskolan 4-6
Goran.Eliasson@nybro.se

Beslut för grundskola

efter tillsyn i Paradisskolan 4-6
i Nybro kommun

Tillsyn i Paradisskolan 4-6

Skolinspektionen genomför tillsyn i Nybro kommun under hösten 2012. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen.

Paradisskolan 4-6 besöktes av Skolinspektionen den 23 oktober 2012.

Fakta om skolan

Paradisskolan 4-6 är belägen i centrala Nybro. På Skolenheten går 53 elever fördelade på årskurserna 4-6. Personalen ingår i ett arbetslag och skolenheten leds av en rektor som även ansvarar för skolenheten Alsterbro skola 7-9. Alsterbro skola omfattas inte av detta beslut.

Skolinspektionen har tagit del av skolenhetens sammanställningar gällande kunskapsresultat för årskurs 6 avseende våren 2012. Dessa visar att enstaka elever inte når kunskapskraven i engelska, matematik, samhällskunskap och svenska. I övriga ämnen når alla elever kunskapskraven.

Helhetsbedömning

Skolans sammanställningar visar att det fortfarande finns elever som inte når kunskapskraven i samtliga ämnen. Kunskapsresultaten visar dock en positiv trend i både engelska och svenska där fler elever nådde kunskapskraven 2012 än 2011. De elever som inte når kraven är uppmärksammade och särskilda stödinsatser är insatta.

Skolinspektionen möttes vid tillsynen av intresserade elever som visade upp sin skola och deltog aktivt i intervjuer och samtal. Eleverna upplever trygghet och studiero vilket även bekräftas av Skolinspektionens egna enkäter som genomförts före besöket. Rektorerna måste dock se till att det upprättas en plan mot kränkande behandling som motsvarar skollagens krav.

På skolan genomförs ett systematiskt kvalitetsarbete där uppföljningar och utvärderingar görs regelbundet under året. Skolan har satt upp utvecklingsmål för läsåret och dessa stäms löpande av på arbetslagsmöten tillsammans med personal och rektorerna. Utvecklingsområdena som skolan arbetar med utgår en analys och bedömning av verksamhetens behov.

Särskilt stöd genomförs alltmer inom klassens ordinarie undervisning men stödet kan även ges i liten grupp eller enskilt. Skolinspektionen bedömer dock att skolan ytterligare måste utveckla åtgärdsprogrammen så att de kan ha den funktion som det är tänkt att de ska vara.

Det sista året har mycket fortbildnings- och arbetslagstid avsatts till att fördjupa sig i den nya läroplanen med kursplaner och kunskapskrav. Vid dessa träffar har dock inte all personal som undervisar eleverna deltagit, vilket enligt Skolinspektionen kan riskera att hämma elevernas kunskapsutveckling och en samsyn vid bedömning och betygssättning.

Skolinspektionens ingripande

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Nybro kommun att vidta nedanstående åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast den 31 maj 2013 redovisas för Skolinspektionen.

Trygghet och studiero

Bedömning

Nybro kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Trygghet och studiero.

- Säkerställa att planen mot kränkande behandling innehåller åtgärder som skolan avser påbörja eller genomföra under kommande året, en redogörelse för hur föregående års planerade åtgärder har genomförts.
- Säkerställa att planen mot kränkande behandling innehåller rutiner för rektorns anmälningsskyldighet till huvudmannen.

Motivering

Huvudmannen har en långtgående skyldighet att säkerställa att alla elever har en trygg skolmiljö. Som en del i detta arbete framgår av skollagen att huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

Vidare framgår av skollagen att all personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling är skyldig att anmäla detta till rektorn. Rektorn är i sin tur skyldig att anmäla till huvudmannen. Av Skolverkets allmänna råd (SKOLFS 2012:10) om arbetet mot diskriminering och kränkande behandling framgår bland annat att för att kunna bedriva ett systematiskt arbete mot kränkande behandling är det lämpligt att de rutiner som behövs finns samlade i planen.

Planen för Paradisskolan är gemensam för Paradisskolan 7–9, 4–6 och grundsärskolan. Planen innehåller rutiner för hur personalen ska anmäla uppgifter om kränkande behandling till rektorn vid skolenheten för årskurs 4–6. Anmälan sker enligt dokumentationen till skolans trygghetsgrupp som består av representanter från Paradisskolans samtliga arbetslag. Trygghetsgruppen ska i sin tur informera rektorn. Planen saknar rutiner för hur rektorn i sin tur ska anmäla uppgifter om kränkande behandling till huvudmannen. I planen redovisas en utvärdering av likabehandlingsplanen från 2011/12. Denna utvärdering beskriver vad som genomförts tillsammans med eleverna i årskurs 7 till 9. För Paradisskolan årskurs 4–6 finns ingen kartläggning genomförd och inga slutsatser redovisade. Enligt rektorn har personalen tillsammans med eleverna inte identifierat risker eller bestämt åtgärder som avses påbörjas och genomföras under året. Av tillsynen framkom även att skolan inte genomfört någon kartläggning under

förra läsåret som ska ligga till grund för läsårets plan. Planen saknar också en redogörelse för hur föregående års insatser har genomförts.

Sammantaget måste rektorn säkerställa att skolenhetens plan mot kränkande behandling innehåller en redogörelse för vilka åtgärder som avses påbörjas och genomföras under året och hur föregående års insatser har fullföljts. Rektorn måste även säkerställa att de rutiner som beskrivs för rektorns anmälningsskyldighet finns dokumenterade, förslagsvis i planen mot kränkande behandling för Paradisskolan årskurs 4–6.

Författning

6 kap. 8 och 10 §§ skollagen

Särskilt stöd

Bedömning

Nybro kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Särskilt stöd.

- Säkerställa att beslut om åtgärdsprogram fattas i enlighet med författningarnas krav.
- Säkerställa att det av åtgärdsprogrammet framgår hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.

Motivering

Skolan ska ge alla barn och elever möjlighet att nå utbildningens mål. En del i detta arbete är att skolan ska ge det särskilda stöd en elev behöver. Av skollagen framgår att det i dessa fall ska utarbetas ett åtgärdsprogram. Av programmet ska det framgå vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas. Åtgärdsprogrammet har en central roll i skolans arbete med särskilt stöd genom att vara en hjälp för personalen när det gäller planering och utveckling av den pedagogiska verksamheten kring den enskilde eleven. Det är samtidigt en skriftlig bekräftelse på de stödåtgärder som ska vidtas och bidrar till att ge en överblick.

Vidare framgår av skollagen att åtgärdsprogrammet beslutas av rektorn. Rektorn kan överlåta denna beslutanderätt, förutom i de fall stödet innebär särskild undervisningsgrupp, enskild undervisning eller anpassad studiegång. Åtgärdsprogrammet är det formella beslutet och det är detta som ska skrivas under av behörig beslutsfattare samt innehålla en tydlig information om möjligheten att överklaga beslutet.

På skolenheten utarbetas åtgärdsprogram för de elever som ska ges särskilt stöd. Skolinspektionen har tagit del av exempel på sådana program. Åtgärdsprogrammen är inte utformade som beslut och de är inte underskrivna av beslutsfattaren. I samtliga åtgärdsprogram framgår det inte heller hur och inom vilken tid beslutet kan överklagas. Programmen saknar också information om hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas. Detta måste tydligt framgå av ett åtgärdsprogram, redan då beslutet om åtgärdsprogram fattas.

Sammantaget måste rektorn se till att åtgärdsprogrammen utformas som beslut och att det tydligt framgår av vem beslutet fattas och inom vilken tid beslutet kan överklagas.

Av åtgärdsprogrammen ska det även framgå hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.

Författning

3 kap. 9 § skollagen

Bedömning och betygssättning

Bedömning

Nybro kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Bedömning och betygssättning.

- Säkerställa att rektorn ser till att betyg sätts i enlighet med författningarna.
- Tillse att lärarna får stöd för att kunna sätta rättvisa och likvärdiga betyg.
- Säkerställa att eleverna informeras om grunderna för betygssättning.
- Säkerställa att de skriftliga individuella utvecklingsplanerna innehåller omdömen om elevens kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven i varje ämne eleven får undervisning i.
- Tillse att de skriftliga individuella utvecklingsplanerna sammanfattar konkret vilka insatser som behövs för att eleverna ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt.

Motivering

Likvärdig bedömning och betygssättning

Det är rektorns ansvar att betyg sätts i enlighet med skollagen och andra författningar. Av prop. 2009/10:165 framgår att rektorn ska se till att lärarna är väl förtrodda med det regelverk som gäller och i övrigt får det stöd de behöver för att kunna sätta rättvisa och likvärdiga betyg. Enligt Lgr 11 ska lärarna utnyttja all tillgänglig information om elevens kunskaper i förhållande till de nationella kunskapskraven i kursplanen och göra en allsidig bedömning av dessa kunskaper vid bedömning och betygssättning.

I intervjuer med lärare och rektorn framkommer att personalen och rektorn, det sista året, prioriterat den nya läroplanen med kursplaner och betygskriterier i sitt utvecklingsarbete. Nybro kommun har även erbjudit fortbildning kring bedömning och betygssättning. Den sistnämnda utbildningen har varit på en övergripande nivå och hur man som lärare generellt gör för att bedöma elevers kunskaper. Trots dessa insatser upplever lärarna att det inte erbjudits tillräcklig tid för att diskutera enskilda ämnen för att skapa en likvärdig bedömning och betygssättning.

I diskussionerna och vid "mitterminskonferenserna" där elevernas kunskapsutveckling i samtliga ämnen ska tas upp har inte alla lärare deltagit som undervisar eleverna i årskurs 4–6. Rektorn och lärare uppger i intervjuer att lärare som "lånas" in från Paradisskolan 7–9 för att undervisa eleverna i naturorienterade ämnen, hem- och konsumentkunskap, slöjd och teknik inte deltar i de gemensamma diskussionerna som syftar till att skapa förutsättningar för likvärdig bedömning och betygssättning. Detta medför

att rektorn inte kan garantera att en rättvis och likvärdig bedömning och betygssättning i samtliga ämnen.

Sammantaget måste rektorn tillse att alla lärare som undervisar elever också deltar vid de forum där elevernas kunskapsutveckling analyseras utifrån styrdokumentens krav för att skapa en rättvis och likvärdig bedömning och betygssättning.

Information om grunder för betygssättning

Av skollagen framgår att eleverna ska informeras om de grunder som tillämpas vid betygssättning.

Av tillsynen framgår att eleverna uppfattar att det varierar mellan lärare när det gäller information om kunskapskrav för olika betyg. I en del ämnen ges information om grunderna för betygssättning, medan det saknas information i andra ämnen. Av tillsynen framgår vidare att det råder en viss osäkerhet i lärarkollegiet när det gäller kunskapskrav för olika betyg och att lärarna från Paradisskolan 7–9 som undervisar eleverna inte har deltagit i diskussionerna som syftar till att skapa rättvis och likvärdig bedömning och betygssättning.

Sammantaget måste rektorn se till att eleverna informeras i samtliga ämnen om grunderna för betygssättning.

Skriftliga individuella utvecklingsplaner

Skriftliga individuella utvecklingsplaner utgör en del i skolans fortlöpande arbete med att informera elever och vårdnadshavare om elevens kunskapsutveckling. Av skollagen framgår att läraren vid utvecklingssamtalet, i en skriftlig individuell utvecklingsplan, ska ge omdömen om elevens kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven i de ämnen som eleven får undervisning i. Utvecklingsplanen ska också sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen.

Av Skolverkets allmänna råd "Utvecklingssamtalet och den skriftliga individuella utvecklingsplanen" (SKOLFS 2012:16) och kommentarer till dessa, framgår att skriftliga individuella utvecklingsplaner konkret bör beskriva vilka insatser som skolan ska göra, och vad eleven och vårdnadshavaren kan göra, för att eleven ska ha framgång i skolarbetet. Omdömena ska inte innehålla beskrivningar eller värderingar av elevens personliga egenskaper. Vidare framgår att lärare inte bör använda den nationella betygsskalan i utvecklingsplanen.

Lärarna på Paradisskolan 4–6 genomför varje termin utvecklingssamtal och i samband med dessa utarbetas skriftliga individuella utvecklingsplaner för eleverna. Skolinspektionen har tagit del av exempel på individuella utvecklingsplaner från vårterminen 2012. Kvaliteten varierar i de omdömen som lärarna skrivit. I vissa ämnen ger omdömena en god information om elevens kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven för ämnet. Andra omdömen saknar en bedömning av var eleverna befinner sig i sin kunskapsutveckling. Istället beskrivs t.ex. att eleven "är motiverad" eller att eleven ska "tro på sig själv och lita till din förmåga". Ibland används även betygsssteg utan att de är motiverade.

I vissa utvecklingsplaner beskrivs inte heller konkret och tydligt vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen. Exempel på detta är att eleven ska "träna mer hemma" och att eleven ska "använda lektionstiden väl". Omdömen ges inte heller i samtliga ämnen som eleverna har undervisning i.

Sammantaget måste rektorn se till att skriftliga individuella utvecklingsplaner utarbetas enligt författningarnas krav, så att dessa kan vara ett verktyg för att synliggöra elevens kunskapsutveckling och utvecklingsmöjligheter för elev och vårdnadshavare.

Författning

3 kap. 14, 15 §§ skollagen

10 kap. 13 § skollagen

Lgr 11 2.7 Övergripande mål och riktlinjer, Betyg och bedömning

I ärendets slutliga handläggning har utredarna Sofia Lindström, Josefin Brüde Sundin och Jon Torkelstam deltagit.

På Skolinspektionens vägnar

Allan Westerdahl
Enhetschef

Gun Bystedt-Nordqvist
Undervisningsråd/Föredragande

Bilaga:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla kommuner för att granska skolväsendet. Tillsyn genomförs samtidigt i de fristående skolor som finns i kommunen.

Vid tillsynen tar Skolinspektionen ställning till i vad mån verksamheten ger förutsättningar för barn, ungdomar och vuxenstuderande att nå de nationella målen och bedömer om huvudmännen uppfyller de krav som författningarna ställer på verksamheten. Tillsynen fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. Förutom att Skolinspektionen bedömer måluppfyllelsen inriktas tillsynen mot tre huvudområden: **Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt.**

Varje skola får efter besöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar som rör den granskade skolan redovisas. För offentliga huvudmän sammanställs iakttagelser och bedömningar, som rör huvudmannens ansvar för utbildningsverksamheten i kommunen, i ett beslut (kommunbeslut). Kommunens förskoleverksamhet och verksamheten vid fritidshemmen redovisas i var sitt sammanfattande beslut. Fritidshem vid fristående skolor inspekteras i anslutning till tillsynen av den fristående grundskolan. Skolinspektionen ger alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

Skolinspektionens granskning avser emellertid inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i skolväsendet utan i vilken utsträckning huvudmannen, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet, inom de granskade områdena. Beskrivningarna och bedömningarna i besluten grundas på de dokument som huvudman och skolor lämnat samt på de iakttagelser och intervjuer som genomförts vid besök i verksamheten. Även annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts. Skolinspektionen använder olika tillsynsmetoder vilket innebär att besöken vid skolor och verksamheter kan variera avseende såväl omfattningen som av vilka grupper som intervjuas. Vid kommunala förskolor och fritidshem grundar sig inspektionen i huvudsak på intervjuer med personal, föräldrar och ledning.

För den offentliga verksamheten kompletteras alla beslut med en muntlig återrapportering av inspektörerna till företrädare för huvudmannen.

Inom de områden där Skolinspektionen bedömt att det finns brister har huvudman och rektor eller förskolechef ett ansvar för att åtgärder vidtas. Med anledning av tillsynen ska huvudmannen till Skolinspektionen redovisa vilka åtgärder som har vidtagits i verksamheterna inom den tid och i den ordning som anges i beslutet.

Ytterligare information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).